

Renowacja, wymiana i zabezpieczanie spoin

MAREK JABŁOŃSKI

RZECZOZNAWCA BUDOWLANY O SPECJALNOŚCI GLAZURNICTWO

Montując okładzinę ceramiczną bez spoin, należy liczyć się z dużym ryzykiem wystąpienia pęknięć i odspojenia płytek od podłoża. Mogą one się ujawnić bardzo szybko po ułożeniu okładziny. Taki sposób wykorzystywania okładzin jest nieprawidłowy, a mimo to niektórzy inwestorzy i projektanci chętnie pozbyliby się spoin. Niestety są one niezbędne i mają określoną rolę do spełnienia. Ponadto znaczenie ma szerokość spoiny, która zależy m.in. od formatu płytek (długości boków), miejsca stosowania i rodzaju okładziny.

Dotychczas nie opublikowano normy, która narzucałaby stosowanie konkretnego wzoru na wyliczenie odpowiedniej szerokości spoiny. Jest wprawdzie zalecenie Instytutu Techniki Budowlanej (ITB), że szerokość spoiny to 1/100 długości boku, ale nie uwzględnia ono kolejnych dwóch zależności, czyli typu podłoża (miejsca stosowania) czy rodzaju okładziny. Inaczej oddziałują na siebie płytki narażone na dużą różnicę temperatury, np. na tarasie czy na systemach ogrzewania podłogowego, a inaczej wewnątrz pomieszczeń o ustabilizowanej temperaturze przez cały rok. Chodzi tu o zwiększanie rozmiarów płytek pod wpływem wzrostu temperatury. Rozwój technologiczny materiałów okładzinowych oraz wielkości płytek do formatu XXL (długość jednego boku przekracza 1 m, a często 3 m) spowodował, że zalecenie ITB jest już na pierwszy rzut oka nieakceptowalne. Skoro już ustaliliśmy, że spoina jest niezbędna i ma swoją rolę do spełnienia, to zastanówmy się, jaka będzie najbardziej trwała i czy wymaga ona szczególnego traktowania.

Spoina epoksydowa klasy RG, zgodna z normą PN-EN 13888, jest całkowicie nienasiąkliwa, dzięki czemu brud zalega jedynie na powierzchni i w związku z tym łatwo go usunąć za pomocą zwykłych detergentów w odróżnieniu od spoiny cementowej, która z natury jest chłonna (jak każdy produkt cementowy), a brud rozcieńczony w wodzie penetruje w jej strukturę. Do czyszczenia spoin cementowych służą różne preparaty na bazie kwasów. Działają dość drastycznie, ponieważ usuwają brud wraz z częścią spoiny. Częste czyszczenie za pomocą tego typu preparatu prędzej czy później doprowadzi do znacznego ubytku spoiny lub jej trwałego uszkodzenia. W ostatnim czasie pojawił się preparat do czyszczenia fug o odczynie zasadowym marki GEAL FUGA PULITA, który czyści zabrudzenia, nie niszcząc wiązań cementowych. Czasami zniszczenia spoiny są na tyle duże i trwałe (brak odpowiedniego koloru), że nie ma sensu czyścić. Wówczas z pomocą przychodzą producenci chemii budowlanej, np. firma Wim oferująca odświeżacze przywracające pierwotny kolor spoiny.

Jeśli nie zastosowano spoiny epoksydowej z różnych przyczyn, czasami niewiedzy, ekonomii (epoksydowe są kilkakrotnie droższe) lub gdy mamy do czynienia z tarasem (balkonem), gdzie nie zaleca się stosowania zapraw paroszczelnych (epoksydowych), to warto rozważyć impregnację. Impregnowanie ma na celu zmniejszenie wrażliwości spoiny na zabrudzenia czy środki czyszczące. **Impregnacja spoin** nie należy do łatwych, więc można użyć środków do impregnowania zarówno spoin, jak i płytek, np. preparat

ułatwiający czyszczenie płytek z brudu BEAUTY GRES marki GEAL świetnie zabezpiecza również spoiny.

Jeśli okładzina ceramiczna, mimo upływu czasu, ma wygląd niewiele odbiegający od tego, jaki był zaraz po montażu, a problem estetyczny leży po stronie spoiny, to można ją zastąpić nową. Niekiedy spoina epoksydowa ma szorstką powierzchnię, np. wskutek niewłaściwego wyprofilowania lub grubego uziarnienia, które powodują osadzanie się brudu w nierównościach. W takim wypadku można ją usunąć. Zarówno spoin cementowych, jak i epoksydowych możemy się pozbyć w sposób: mechaniczny i chemiczny. Mechaniczne usuwanie niesie ze sobą spore ryzyko uszkodzenia płytek szczególnie przy spoinie epoksydowej, która przylega do krawędzi płytek znacznie mocniej niż cementowa. Do usuwania spoin służą różne narzędzia ręczne (fotografia 1). Chemiczne usuwanie spoin polega na naniesieniu na powierzchnię odpowiedniego preparatu. Wcześniej opisałem destrukcyjne działanie kwasów na spoinę cementową, które są dość często dostępne w sklepach. Nowoczesne produkty tego typu, jak WIM GRES-SERVICE, zawierają oprócz kwasu również rozpuszczalniki, które umożliwiają usunięcie spoiny cemen-

Fot. 1. Ręczne narzędzie z wymiennym ostrzem do usuwania mechanicznego spoiny